

Информатор

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ДРУШТВА СУДИЈА СРБИЈЕ**

странице 3-7

**ОСВРТ ПРЕДСЕДНИКА
УПРАВНОГ ОДБОРА
НА РАД ДРУШТВА**

странице 8 и 9

**ОКВИРНИ ПЛАН РАДА
ДРУШТВА СУДИЈА СРБИЈЕ**

страница 10

**НОВИ САСТАВ
УПРАВНОГ ОДБОРА**

страница 11

**НОВИ ПРЕДСЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА**

страница 12

**КОНСТИТУТИВНА СЕДНИЦА
УПРАВНОГ ОДБОРА
ДРУШТВА СУДИЈА СРБИЈЕ**

страница 13

**ПОСЛОВНИК О РАДУ
ДРУШТВА**

странице 14-18

**КОНСТИТУИСАЊЕ
НАДЗОРНОГ ОДБОРА**

страница 18

**КОНСТИТУИСАЊЕ
СУДА ЧАСТИ**

страница 19

**ПРОГРАМСКИ САВЕТ
ДРУШТВА СУДИЈА
СРБИЈЕ**

страница 19

**УНАПРЕЂЕЊЕ ПРАВНЕ
КУЛТУРЕ**

страница 20

**СЕМИНАР О
ЈАВНОМ ЗАСТУПАЊУ**

странице 21 и 22

**ТРЕНИНГ ЗА
ПРИКУПЉАЊЕ СРЕДСТАВА
И ПИСАЊЕ ПРОЈЕКАТА**

странице 22 и 23

Драги колеге и читаоци,

охрабрени вашим реакцијама и задовољством због изложења првог броја листа, разбили смо почетничку трему, и ево, пред вами је други број листа, који у проширеном издању информише о догађајима од октобра до децембра 2003. године. Овај изузетак од правила да месечно извештавамо о раду Друштва учинили смо јер је повезаност догађаја од одржавања годишње Скупштине Друштва судија Србије у октобру, са догађајима у наредним месецима, везаним за реализацију одлука Скупштине, навела редакцију на одлуку да о свему томе и обавештава целовито. Намера је била да овај проширен број буде нека врста трајног, језгрогитог и свеобухватног документа о процесу измене структуре Друштва судија Србије, који, иако започет уназад неколико месеци, има своју велику актуелност, с обзиром да и даље траје конституисање појединачних структурних јединица Друштва.

Процес измене структуре је започет доношењем новог Статута Друштва (о чему смо писали у претходном броју), по чијим је одредбама организована и овогодишња Скупштина Друштва, која је била и изборна, па је тиме и њен значај био много већи. Скупштина је одржана 25. октобра 2003. године у Палати правде у Београду.

Први пут ове године Скупштина је била организована на делегатском принципу, у складу са новим Статутом. Учествовало је 149 делегата, представника одељења Друштва, чији је број одређен на основу члана 26 Статута, који предвиђа да „свако одељење има право на једног представника на сваких започетих десет чланова одељења, водећи рачуна о сразмерној заступљености судова из тог одељења“. Поред делегата, учествовало је и око четрдесет других чланова Друштва, углавном чланова Управног одбора и председника одељења.

Овај наш велики догађај су својим присуством увеличили и почасни гости: Наташа Рашић, директор Правосудног центра, Robert Lochary, директор Америчког удружења правника Правна иницијатива за средњу Европу и Евроазију (ABA- CEELI), као и представници исте организације Блажо Недић и Александра Алексић, Владимир Шешлија, председник (наставак на страни 2)

(наставак са прошле стране)

ник Адвокатске коморе Србије, Владимир Ристић, представник Немачке фондације за међународну правну сарадњу (IRZ), Милица Мудрић из Организације за европску безбедност и сарадњу (OSCE), Жарко Степановић из Фонда за отворено друштво и многи други.

Ове године одржавање скупштине омогућили су АВА CEELI и Фонд за отворено друштво, на чему овим путем Управни одбор и чланство Друштва још једном много захваљују.

У церемонијалном делу скупштине председник Управног одбора судија Омер Хаџиомеровић је упознао присутне са одлуком Управног одбора о додели захвалница за неизмерни допринос независности судства и оснивању Друштва судијама: Миловану Бати Дедијеру, др Зорану Ивошевићу, мр Лепосави Карамарковић, Милану Субићу и постхумно Радисаву Ђосићу. У име добитника, скупу се обратио судија Дедијер, а затим су присутне судије Дедијер и Субић, као и син покојног судије Ђосића, Александар, примили захвалнице.

Председавајућа скупштине је била судија Радмила Драгичевић-Дичић, председник Скупштине. На почетку радног дела председник Управног одбора је поднео извештај о раду Друштва између две скупштине (опширије на странама 3,

4, 5, 6 и 7). У дискусији поводом овог извештаја било је примедби, од којих издвајамо: да Друштво није на прави начин реаговало на нападе на судове и судије и њихову независност и самосталност и да чланови Друштва и даље нису довољно информисани о његовом раду.

Најконкретнији изнети предлози били су да Друштво треба да:

- учествује у изради Устава, измена закона о правосуђу, као и измена процесних закона, и то истовремено Закона о парничном и Закона о кривичном поступку,
- иницира стварање судског буџета,
- предложи нови начин избора чланова Високог савета, из редова судија,
- пружи већи допринос решавању питања судија са Косова и Метохије,
- подржи доношење Закона о сукобу интереса,
- се залаже за побољшање материјалног положаја свих запослених у судству, итд.

Текст захвалнице
Друштва судија Србије

Поступање по изнетим примедбама биће задатак новог Управног одбора. Извештај о раду Друштва је усвојен једногласно. Након тога, поднет је, а затим и једногласно и без примедби усвојен извештај Надзорног одбора о финансијском пословљу Друштва.

Делегатима је представљен и Оквирни план рада, који садржи планиране активности Друштва у периоду до следеће скупштине, у складу са циљевима предвиђеним Статутом. Усвојен је једногласно и представља основне правце будућег деловања Друштва (опширије на страни 10).

Највећи значај Скупштине је ове године био избор органа Друштва. У том делу су најпре изабрани: за председника Скупштине судија Радмила Драгичевић-Дичић, а за заменика председника судија др Данило Николић, који су и досад обављали те функције. Такође су изабрани и нови чланови Управног одбора, као и чланови и заменици чланова Суда части и Надзорног одбора, о чему опширије на странама 11, 18 и 19.

Скупштина је била од великог значаја за рад Друштва, јер је била изборна а верификацијом Статута дала је основ за измену организационе структуре Друштва и доношење нових или измену постојећих процедура за рад органа Друштва.

* * *

Редакција вас обавештава да ових дана треба да изађу два додатна, тематска броја. У тематском броју за јануар 2004. године писали смо о новом пројекту Друштва „Уставно утемељење независности судства“, са детаљима о овом пројекту, предлозима Друштва судија за измену Устава РС у смислу уградње гарантија независности судства, са прегледом сличних решења у региону, међународним документима о независности судства, итд. Други број, за фебруар 2004. године, је посвећен пројекту „Измене Закона о парничном поступку“, који ће садржати материјале на основу којих је радна група Друштва судија урадила документ о измени Закона о парничном поступку, који је стручно јавности упућен ради давања примедби и предлога. Тада текст, проширен ваших примедбама, биће предмет јавних расправа у фебруару и марту 2004. године.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ДРУШТВА СУДИЈА СРБИЈЕ

У извештају о раду Друштва у периоду од априла 2003. до октобра 2004. године, који је на скупштини поднео председник Управног одбора судија Омер Хацимеровић, издвојени су следећи најзначајнији догађаји:

Израда Стратешког плана Друштва судија Србије, у истоименом пројекту финансираном од стране АВА CEELI. Овај значајни документ је створан неколико месеци, од јуна до септембра 2002. године, уз изузетно велику стручну помоћ невладине организације Грађанске иницијативе, чији су чланови из Тима 3 стрпљиво и креативно радили

на обучавању чланова Управног одбора и председника одељења Друштва о стратешком планирању. Био је то сасвим нови приступ у начину рада Друштва, али је донео неизмерну корист, јер је

детаљном анализом указао на потребу за изменом структуре, идентификовао пропусте у раду, дајући и друге важне сугестије за ефикаснији рад у Друштву. Такође је значајан и јер је већина циљева и задатака дефинисаних Стратешким планом касније реализована.

Из Стратешког плана је произашла одлука Управног одбора за измену Статута. Формирана је радна група која је сачинила нацрт, а затим, након расправе по одељењима, и предлог новог Статута, који је непосредним изјашњавањем свих чланова усвојен. Најбитније новине у Статуту су:

- да је Скупштина устројена на представничком систему, што треба да омогући њено лакше сазивање и ефикаснији рад,
- обезбеђена је заступљеност свих Одељења у Управном одбору,
- предвиђено је оснивање новог радног тела Управног одбора, Програмског савета, и увођење Извршног директора Управног одбора.

Циљеви Друштва судија су остали исти: изградња правне државе и владавина права, афирмација права као струке и науке, успостављање независног и самосталног положаја судија и судова, побољшање материјалног статуса судија, подстицање реформи у судству кроз унапређење прописа о раду и организацији судова, стручно усавршавање судија и заштита достојанства и подизање угледа судија и судијског позива.

Иако наше Друштво није основано као удружења које првенствено штитити интересе својих чланова, већ се залаже за вредности које су од интереса за све судије, у новом Статуту је дефинисано да ће Друштво остваривати своје циљеве и супротстављањем сваком недозвољеном позива-

њу на одговорност судије због обављања судијске дужности. У том смислу, члановима је дато право да пред Управним одбором покрену поступак заштите због повреде достојанства и угледа судије у обављању судијског позива.

У погледу Суда части, новим Статутом је јасно дефинисано право на иницирање и покретање поступка пред њим због повреде Стандарда судијске етике, одлуке које он може да донесе и право на жалбу.

- На исти начин као и нови Статут, усвојени су и Стандарди судијске етике, који су заменили досадашњи Кодекс судијске етике. Друштво судија је поносно на свој Кодекс усвојен 1998. године, али жеља да се етички принципи ускладе са међународним стандардима, израженим у Бангалорском нацрту кодексу судијског понашања, усвојеним од стране Правосудне групе Уједињених нација за јачање интегритета правосуђа., наметнула је потребу за његовом изменом. Канони старијег Кодекса, као мерила вредности који немају ограничenu временску и просторну важност, уградењи у основе Стандарда судијске етике, али су допуњени и принципима, који су тако дефинисани да су применљиви у пракси и омогућиће ефикасан рад Суда части.

- У циљу подизања својих унутрашњих капацитета, Друштво је успело да обезбеди, за сада само у Београду, бесплатан курс енглеског језика и компјутера. Кроз ове курсеве је до сада прошло око 200 судија и они су и даље у току.

- У сарадњи са Фондом за отворено друштво, у току је реализација пројекта „Мирно решавање конфликтата и ток одлучивања“ којим треба да буде обухваћено 180 судија и стручних сарадника, а ради овладавања знањима и вештинама за мирно решавање конфликтата и подизања нивоа знања о току одлучивања, што треба да допринесе унапређењу квалитета њиховог рада.

- Свесни важности подизања свести грађана Србије о значају независног, самосталног и непријатељског судства за афирмацију правне државе и владавину права, као и за подизање угледа судства, заједно са Београдским Центром за људска права, уз финансијску помоћ Фонда за отворено друштво, приступили смо реализацији пројекта „Унапређење правне културе“. Овим пројектом је предвиђено одржавање трибина са грађанима и ученицима завршних разреда средњих школа у 10 градова Србије, на којима ће им судије, у непосредном контакту, објашњавати организацију, начин функционисања и проблеме у судовима. Ове три-

бине су до сада одржане у Врању, Новом Пазару и Зајечару, а до краја године ће бити одржане и у Ђаковици, Крагујевцу, Прокупљу, Јагодини, Шапцу, Пожаревцу и Неготину.

- У току је реализација пројекта „Водич кроз судове“, у сарадњи са Фондом за отворено друштво. Предвиђено је издавање брошура под овим називом, која ће грађане упознати са правосудним системом Србије и пружити им информације које ће им помоћи при обављању послова у судовима.

- Полазећи од друштвене улоге судова и медија, као и очигледне потребе за унапређењем односа и комуникације међу њима, Друштво судија Србије и АВА CEELI, заједнички су организовали неколико семинара на којима се расправљало о овој теми. Заједнички закључци са ових скупова су да је отвореност судова према медијима нужност у демократском друштву и да она код нас није на задовољавајућем нивоу. Такође је закључено, да медијско извештавање о судским поступцима, у оквиру новинарске професије, није посебно организовано и не придаје му се посебан значај. Често долази до неправилног изношења информација које често ометају ток судског поступка. Узроци ових грешака налазе се и у недовољном познавању начина на који суд функционише, његове организације, улоге појединачних процесних субјеката, као и неправилном коришћењу правне терминологије. Због тога је Друштво судија, у сарадњи са АВА CEELI, у септембру ове године издало брошuru „Судски водич за медије“, који садржи информације о правним оквирима положаја судова и судија, организацији, надлежности и врстама судова и судских поступака, о процесним субјектима и судској пракси која третира новинаре у судским поступцима, а што све треба да допринесе квалитетнијем извештавању о раду судова и бољем разумевању новинара и судија.

- У циљу повећања видљивости свог рада у јавности и побољшања информисаности чланства, Друштво судија је издало четири броја Билтена, уз финансијску помоћ АВА CEELI, а то ће чинити и у будуће уз помоћ ОЕБС-а.

- Изашао је први број месечног информатора, који је пре свега намењен члановима и омогућиће им благовремене информације о раду Друштва.

- Члановима Друштва и јавности су, од фебруара месеца 2003. године, доступне информације о активностима Друштва и на web site-у Друштва судија: www.sudije.org, израђеном уз помоћ ОЕБС-а.

• Реагујући на актуелна забивања у правосуђу, Друштво судија је издало више саопштења и организовало више конференција за штампу, информишући јавност о својим ставовима.

Тако је 18. јуна 2002. године организована конференција за штампу у вези са забивањима на састанку председника судова са председником народне Скупштине, председником Владе и Министром правде одржаном у Народној Скупштини 10. јуна 2002. године. Након укидања ванредног стања, 13. маја 2003. године на конференцији за штампу Управни одбор Друштва је упознао јавност о својим ставовима везаним за догађаје у правосуђу током ванредног стања, а на конференцији од 24. септембра 2003. године је изнео своју општу оцену досадашњег тока реформе правосуђа.

• Иако се обука и стручно усавршавање судија првенствено обавља у оквиру Правосудног центра, у чијој организацији је одржано преко 100 курсева, које је похађало преко 3.000 учесника, и само Друштво судија је организовало неколико едукативних курсева. Тако су, током прошле године, уз помоћ АВА CEELI, рализовани курсеви „Од тужбе до пресуде“ и „Од оптужнице до пресуде“, кроз које је прошло 465 судија са стажем до три године. Уз финансијску помоћ Делегације Европске комисије у нашој земљи реализован је пројекат „Школа кривичног права“. У оквиру тог пројекта организовано је 8 семинара за судије кривичаре општинских и окружних судова, који су одржани на Златибору, Власини, Зајечару, Новом Пазару, Новом Бечеју, Фрушкој гори, Деспотовцу и Забнатици. На њима је учествовало укупно 200 судија, а сваки семинар је био организован за судије са подручја три или четири окружна суда.

• Желећи да да свој допринос борби против организованог криминала, Друштво је један од ових семинара посветило овој проблематици. Поред тога, за судије Посебног одељења Окружног суда у Београду, Друштво судија је у јуну месецу ове године организовало и студијску посету органима за борбу против организованог криминала у Аустрији.

• У циљу успостављања независног и самосталног судства и подстицања реформи, кроз унапређење прописа о раду и организацији судова, Друштво је, заједно са Министарством правде, Врховним судом Србије, Републичким јавним тужилаштвом и Удружењем тужилаца, уз помећ АВА CEELI, организовало, у Београду 24. маја и Крагујевцу 27. маја 2002. год., окружне столове на тему „Имплементација нових закона о правосуђу и нуж-

ност њихових промена“. Полазећи од ставова изнетих на овим расправама Управни одбор је упутио Влади Републике Србије и Министарству правде своје предлоге за измену ових закона. Нажалост ни један од ових предлога није нашао места у јулским изменама закона.

Након тога, Друштво је у сарадњи са Саветом Европе, прибавило мишљење експерата и 11. октобра 2002. год. у Београду организовало расправу поводом мишљења експерата Савета Европе о сету правосудних закона.

• Свесни значаја унапређења прописа, посебно процесних, за ефикаснији и квалитетнији рад судова, заједно са Врховним судом Србије и уз помоћ ОЕБС-а, приступили смо реализацији пројекта „Измене ЗПП-а“. У овом пројекту је предвиђено да радна група, састављена од представника правосуђа, адвокатуре и правне науке, припреми нацрт измена ЗПП, упути га свим судовима ради прибављања мишљења и сугестија судија. Након тога биће организовано више окружних столова, на којима ће се стручна јавност изјаснити о нацрту. Предвиђено је да коначни нацрт буде упућен Савету Европе, ради давања препорука. Цео пројекат је замишљен као подршка Савету за реформу правосуђа.

• Наша земља је постала члан Савета Европе. Једна од обавеза која проистиче из овог чланства је и ратификација Европске конвенције о основним људским правима и слободама. То ће се десити врло брзо и наши грађани ће добити право да се обрате Европском суду за људска права у Стразбуру када буду сматрали да су им повређена права гарантована овом Конвенцијом. Ово намеће обавезу нашој земљи да своје прописе усклади са Конвенцијом, а намера да се прикључимо Европској унији ствара обавезу и да их хармонизујемо са правом Европске уније. Међутим, усклађивање и хармонизација прописа неће сами по себи гарантовати поштовања европских стандарда.

Неопходно је и да они који ће их примењивати, а судије пре свих, буду упознати са њима и да их усвоје. Из тих разлога Друштво је било врло активно и на међународном плану:

- Заједно са Немачком фондацијом за међународну правну сарадњу (IRZ) и Европским удружењем судија за демократију и слободу (MEDEL), у Београду је 27 и 28. септембра 2003. год. одржана међународна конференција са темом „Актуелна питања реформе правосуђа у Србији и европске перспективе: европски правосудни стандарди, оцена рада судија и допринос удружења судија

независном судству". Међу 110 учесника биле су и судије из Немачке, Шпаније, Польске, Грчке, Канаде, Словеније, Хрватске и Македоније, као и представник Министарства правде и Адвокатске коморе Србије.

- У току је пројекат „Европски правосудни простор у сусрет моделу европског судије“ који се реализује са Центром за средњеисточну Европу и Балкан, Универзитета у Болоњи. У њему учествује 10 судија из Србије, који путем интернета са колегама из других земаља учествују у живом и отвореном дијалогу, анализирајући дубље аспекте заједничких тема, коментаришући их, постављајући питања и размењујући мишљења и искуства.

- У припреми је издавање књиге „Принцип поштеног суђења – дужан поступак“, уз помоћ Фонда за отворено друштво, која ће бити достављена свим судијама, и треба да их упозна са праксом Европског суда за заштиту људских права, у вези са правом на правично суђење из чл. 6 Европске Конвенције о основним људским правима и слободама.

- Модерно правосуђе захтева и коришћење савремених информационих технологија. У току је реализација пројекта са Немачком фондацијом за међународну правну сарадњу (IRZ) „Судска управа базирана на информативној технологији“ који ће резултирати увођењем модерне информационе технологије у Општинском суду у Зајечару.

- Поред ових активности које је само организовало, Друштво је узело активно учешће и на окружним столовима, семинарима и курсевима које су организовали друге невладине организације, домаће и стране, као и међународне организације. Тако су представници нашег Друштва учествовали на окружним столовима:

- „Суђење за ратне злочине“ ОЕБС, 14. јула 2003. године, Београд,

- „Уклопљивост југословенског права у Европску Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода“, Савезно Министарство правде, 26-28. августа 2002. године, Београд,

- „Законодавна активност у Југославији припремање законских текстова“, Саветодавни Центар за економска и правна питања (CSEP) 21-22. јун 2002. године, Београд,

- „Правна држава и њени грађани – захтеви које

мора испунити модерно правосуђе“, Немачка фондација за међународну правну сарадњу (IRZ), 4-8. децембра 2002. године, Дубровник,

- „Значај и улога управног суда у правосудном систему Србије“, Министарство правде, 27. мај 2003. године, Београд,

- „Ванредно стање, узроци и последице“, JUKOM, Форум за етничке односе и центар за културну деконтаминацију, 6. мај 2003. године, Београд,

- „Судска власт и нови Устав Србије“, OEBS, 25. септембар 2003. године, Београд,

- „Алтернативни начини решавања спорова“, Окружни суд у Љубљани, 5-7. новембра 2002. године, Љубљана,

- „Подела власти и независно судство“, Савет Европе, 26-28. септембра 2002. године, Златибор,

- „Улога преставничких тела судија у освртавању ефикасности и независности судова“, Савет Европе, 4-5. јула 2002. године, Београд,

- „Суђење за ратне злочине“, OEBS,

- „Командна одговорност“, Фонд за хуманитарно право, 23-24. мај 2003. године, Београд.

ОСВРТ ПРЕДСЕДНИКА УПРАВНОГ ОДБОРА НА РАД ДРУШТВА

Како што се из напред наведеног може видети, један део активности Друштва је био на пољу побољшања унутрашње структуре, унапређења комуникације између његових органа са одељењима и чланством, а други на пољу остварења циљева одређених Статутом и Стратешким планом.

Што се тиче првог, мислимо да можемо констатовати да је учињен напредак. Формирана су укупно 22 одељења и многе активности су спроведене преко њих и унутар њих, што је омогућило непосредно учешће већег броја чланова. Многа одељења су и самостално спровела многе активности. Побољшана је комуникација између Управног одбора и одељења одржавањем заједничких састанака и сталним неформалним контактима. У том смислу су и реализовани или су у току пројекти „Рад друштва судија Србије“ и „Подизање комуникације одељења Друштва судија Србије“. И поред оствареног напретка, не можемо у потпуности би-

ти задовољни стањем на овом плану, због чега је, између осталог, и усвојен и нови Статут.

Када су у питању активности усмерене ка остварењу програмских циљева, можемо закључити да су оне биле многобројне, али нажалост, њиховим ефектима не можемо бити задовољни ако, као мерило, узмемо наш утицај на ток и резултате реформе и стање у правосуђу.

Пре свега, не можемо бити задовољни законским оквиром који уређује положај, организацију и рад судова и судија. Одредбе многих закона су од стране Уставног суда проглашене неуставним, а многе од њих нису у складу са међународним стандардима.

Вршene су честе измене сета правосудних закона, најчешће без консултовања стручне јавности, па ни судија. Чак и када су достављане примедбе и сугестије с наше стране, оне нису биле уважене. Стиче се утисак да нису ни разматране. Измене ових закона су стално ишли у смеру редукције гаранција судијске независности, а посебно оних које се односе на избор и разрешење судија и председника судова (овлашћења Високог савета правосуђа, избор чланова Великог персоналног већа, положај и статус председника судова, овлашћење министра правде да покреће поступак за разрешење судија и тд.). Чак и овако редуковане законске гаранције нису поштоване приликом престанка судијске дужности код једног броја судија због навршења радног века.

Сваки носилац јавне функције, па и судија, па и председник Врховног суда, своју функцију мора да врши законито, савесно и успешно. Уколико то не чини, треба да буде смењен или разрешен на законом прописан начин. Нас судије не забрињава чињеница што је председница Врховног суда под-

нела оставку, али нас забрињава што је то учинила под снажним притиском политичара и носилаца друге две гране власти. Ако је на такав начин, мимо законске процедуре, уклоњен председник Врховног суда, чему се онда могу надати остале судије, и који је смишао, уставом и законом, прописаних услова за престанак судијске дужности, као једне од основних гаранција независности судије?

Уставом проглашена независност у раду судија и њене уставне и законске гаранције нису судијама дате као лична привилегија, већ су у функцији законитог, савесног и ефикасног вршења судске власти. Независност судије не значи његову неодговорност за свој рад, али ни одговорност судије не значи његово стављање под било чију контролу која може да умањи његову независност. Независност и одговорност су у функцији једна другој, али су две различите категорије и врло је опасно остваривати једну на уштрб друге. Зато је опасна теза да проблеми у правосуђу проистичу из тога што је правосуђе сувише независно. Мишљења смо да је потребно јачати независност судија кроз прописивање и поштовање њених гаранција, с једне, поштравање одговорности судија кроз увођење дисциплинске одговорности, јасних мерила за оцену успешности њиховог рада и достојности за вршење судијске функције, с друге стране. Усвојени Стандарди судијске етике треба да буду снажан допринос у том правцу, јер јасно стављају до знања, и судијама и јавности, какво се по нашање очекује од судија.

Проблеми и слабости у судовима су много бројни. Као и у другим сегментима друштва они су пре свега резултат наслеђа прошлости. Поступак избора судија је омогућио да се на судијским функцијама нађу неки који то нису заслужили својим професионалним и моралним квалитетима, материјални положај и услови рада судија и свих запослених у правосуђу су нездовољавајући, прописи, посебно процесни, су застарели. Све то је имало за последицу да имамо судове чијом ажурношћу и квалитетом нико не може бити задовољан. Ни грађани, ни они који су у правосуђу. Изградња истински независног и ефикасног, а под тим подразумевамо ажурног и квалитетног правосуђа, представља дуготрајан процес. Неопходно је пре свега отклонити узроке који су га довели у стање у коме се налази. Потребно је подићи квалитет судијског кадра тако што ће се најспособнијим правницима омогућити приступ у судове, обезбедити услове за стално усавршавање судија, изградити стабилан правни систем, доношењем модерних закона, усклађених са међународним конвенцијама и стан-

дардима, као и побољшати материјални положај и услове рада запослених у правосуђу. То је оно што зовемо реформом правосуђа. Њеним досадашњим током, у целини гледано, не можемо бити задовољни.

Било је позитивних резултата. Они се пре свега односе на унапређење просторних и техничких услова рада судова, побољшање материјалног положаја носилаца правосудних функција и обезбеђење услова за њихово стручно усавршавање оснивањем Правосудног центра.

Међутим, честе измене закона, које нису биле дрогадња и унапређење претходне концепције већ увођење сасвим нове, посебно у односу на системске законе, указују на одсуство јасне стратегије реформе у правосуђу.

Друштво судија је са задовољством дочекало оснивање Савета за реформу правосуђа, као саветодавног тела Владе Републике Србије. Доживели смо га као институцију у којој ћемо моћи да са својим ставовима, у вези са реформом правосуђа, упознамо друге учеснике у реформи, да их сучелимо са њиховим ставовима и да кроз конструктивну расправу дођемо до заједничког става, који ће као препоруке стићи до Владе. Нажалост, ова наша очекивања нису испуњена. Савет се нередовно састајао, до сада није консултован приликом измена закона, нити је упутио иједну препоруку Влади.

Усвајање документа „Стратегија реформе правосуђа у Србији“, који је пре годину дана усвојио овај Савет, представљало је охрабрење и Друштво га је подржало, узевши га као оријентир за своје активности на том плану и мерило за процену делотворности мера предузетих у реформи. Међутим, са разрадом овог документа се застало, а утисак је да се многе промене одвијају у правцу супротном од оног одређеног „Стратегијом“. Због тога смо и предложили да Савет размотри досадашњи ток реформе, дâ своју оцену и о томе обавести Владу.

Реформа не захтева само много времена, већ и много знања и велика финансијска средства. Као нико од учесника у реформи нема ни надлежности ни капацитете да је сам спроведе, то је за њено успешно спровођење неопходна њихова тесна сарадња. Надамо се да су тога сви свесни и да ће Савет за реформу правосуђа, као тело где су заступљени сви актери реформе, добити значај који му је намењен и постати место њихове искрене и конструктивне сарадње. У том уверењу Друштво судија Србије ће приступити и планирању својих будућих активности.

Полазећи од циљева и активности Друштва судија Србије, одређених у члану 7 и 8 Статута, циљева и задатака Друштва одређених у Стратешком плану Друштва, као и од актуелног стања у правосуђу, Скупштина Друштва судија Србије усвојила је на седници 25.октобра 2003. године следећи

ОКВИРНИ ПЛАН РАДА ДРУШТВА СУДИЈА СРБИЈЕ

за период октобар 2002 – октобар 2003. године

- Управни одбор ће у року од месец дана од дана конституисања устројити стална и *ad hoc* радна тела предвиђена Статутом,

- Обезбедиће се учешће Друштва у дефинисању положаја правосуђа у новом Уставу. У том смислу, преко одговарајућег радног тела, биће обезбеђена координација и сарадња са Уставном поткомисијом за правосуђе, обезбедиће се, путем расправа по одељењима и организовањем окружних столова, свим члановима Друштва могућност да се упознају са активностима овог тела, и дају своје предлоге и сугестије, на основу којих ће Управни одбор заузети став по питању уставне реформе.

- На исти начин обезбедиће се учешће Друштва у активностима на усклађивању закона, које ће уследити након усвајања новог Устава.

- Обезбедиће се наплата чланарине. У том смислу, Управни одбор ће одредити висину и начин наплате чланарине

- Обезбедиће се информисање јавности о активностима и ставовима Друштва. Начин информисања биће издавање саопштења, организација конференција за штампу и преко web site-a

- Обезбедиће се информисање чланства реализацијом следећих пројекта: „Издавање билтена“, „Издавање месечног информатора“, као и путем web site-a

- Обезбедиће се стална сарадња са Министарством правде, правним факултетима, Удружењем тужилаца, адвокатским коморама, и другим сродним удружењима

- Учешће у раду Савета за реформу правосуђа одвијаће се преко представника Друштва у овом телу, коме ће надлежни органи Друштва благовремено достављати ставове о питањима која су на дневном реду тог тела

- Учешће у раду Правосудног центра Друштво ће остваривати преко представника у Управном одбору и Програмском савету, а одговарајућа тела Друштва ће им благовремено достављати своје ставове

- Преко одговарајућих радних тела биће организовани семинари за стручно усавршавање судија, у областима које нису покривене радом Правосудног центра

- Преко одговарајућих радних тела обезбедиће се сарадња са страним владиним и невладиним организацијама и међународним организацијама

- Предузеће се активности на подизању правне културе грађана и њихове свести о значају независног и самосталног судства за афирмацију правне државе и владавину права

- Управни одбор ће у року од два месеца утврдити детаљни план активности на реализацији ових оквирних задатака, и са радним телима којима буде поверио његово извршење, биће надлежан за његову реализацију.

НОВИ САСТАВ УПРАВНОГ ОДБОРА

Нови састав Управног одбора, у складу са чланом 62 Статута Друштва судија Србије, чини 12 чланова из старог сазива Управног одбора, којима мандат траје још две године, и 16 новоизабраних чланова, чији је мандат четири године. Број чланова Управног одбора је одређен чланом 35, став 1 и 2 Статута:

„Свако одељење има право на по једног представника у Управном одбору на сваких започетих стотину чланова. Одељење у Београду има право на шест представника у Управном одбору“.

Чланови Управног одбора из претходног сазива су:

Неда Антонић, судија Врховног суда Србије
Драгана Ђорђевић, судија Окружног суда у Београду
Соња Бркић, председник Врховног суда Србије
Љубомир Јовановић, судија Окружног суда у Прокупљу
Вељко Марић, председник Општинског суда у Ваљеву
Зоран Марковић, председник Општинског суда у Зајечару
Љиљана Мишевић, председник Општинског суда у Нишу
Ивана Павловић, судија Вишег трговинског суда
Милица Поповић- Ђуричковић, в.д. председника Петог општинског суда у Београду
Омер Хациомеровић, судија Окружног суда у Београду
Ћамил Хубић, председник Окружног суда у Новом Пазару
Вера Шупица, председник Окружног суда у Зрењанину, којој се редакција посебно извињава
 јер је у прошлом броју листа њено име техничком грешком испуштено са списка
 чланова старог сазива Управног одбора.

Новоизбрани чланови Управног одбора су:

Радмила Вујин, судија Окружног суда у Сомбору
Јосиф Ђорђевић, судија Окружног суда у Крушевцу
Лидија Ђукић, судија Окружног суда у Новом Саду
Драган Јоцић, судија Окружног суда у Смедереву
Мирјана Лазаревић, судија Окружног суда у Лесковцу
Душан Лазичић, судија Општинског суда у Суботици
Слободан Љубић, судија Окружног суда у Врању
Милица Милосављевић, председник Окружног суда у Пожаревцу
Братислав Милосављевић, судија Окружног суда у Неготину
Иван Митровски, судија Окружног суда у Панчеву
Оливера Пејак-Прокеш, судија Општинског суда у Новом Саду
Љубиша Т. Радуловић, председник Окружног суда у Ужицу
Боривоје Симић, судија Општинског суда у Лозници
Драгана Сретовић, председник Општинског суда у Краљеву
Мирољуб Томић, председник Окружног суда у Крагујевцу
Зоран Хаџић, председник Окружног суда у Јагодини

НОВИ ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА

Зоран Марковић, нови председник Управног одбора и председник Општинског суда у Зајечару, члан Управног одбора Друштва судија и у претходном сазиву

Поштоване колеге,

На седници Скупштине Друштва судија одржаној у октобру 2003. године изабрано је ново руководство, председник и заменик председника Скупштине, Управни одбор, Надзорни одбор и Суд части. Управни одбор изabrao је председника и заменика председника, Програмски савет и Извршног директора, у складу са усвојеним Статутом друштва.

Ново руководство свесно је одговорности за даљи развој Друштва судија и остварења његове мисије. Ситуација у држави није нимало повољна за очекивану, брузу и потребну реформу судске власти. У протеклих неколико година, без обзира на уложене напоре, можда највише Друштва судија, проблеми су се више умножавали него разрешавали. Недостатак јасне стратегије реформе, циљева и метода за њихово остваривање, превасходни су разлог садашњег стања. Волье за успостављањем независне, стручне, одговорне и ефикасне судске власти очигледно има, а то је и захтев савременог демократског друштва и разумно очекивање грађана ове земље. Таква волье у Друштву судија јасно је дефинисана његовом мисијом и потврђена досадашњим активностима. Али, очигледно је да ће бити потребно још много напора да се овај циљ постигне. Због тога то мора бити превасходни приоритет Друштва. Свесни да свакодневно обављамо веома одговоран посао, тренутак захтева да се сви чланови Друштва судија ангажују на остварењу постављеног приоритета, јер је то предуслов да се, са довољно снаге и ауторитета, заједно са осталим одговорним субјектима овај циљ оствари.

Досадашњем руководству најискренија захвалност на уложеним напорима и постигнутим резултатима, а будућем жеља да им ови исти проблеми не остану, а тиме и нама задатак да их у највећој мери решимо. Чврста жеља и решеност су поред мудrosti, предуслов успеха.

Председник Управног одбора
Друштва судија Србије
Зоран Марковић

КОНСТИТУТИВНА СЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА ДРУШТВА СУДИЈА СРБИЈЕ

Конституисање Управног одбора Друштва судија Србије, односно избор председника и заменика председника Управног одбора извршено је на 38. седници Управног одбора, одржаној 13. 11. 2003. године

За председника Управног одбора Друштва предложена су два кандидата и то Омер Хациомировић, досадашњи председник Управног одбора Друштва судија и Зоран Марковић, члан Управног одбора у претходном сазиву, док је за заменика председника Управног одбора Друштва предложена Лидија Ђукић, судија Окружног суда у Новом Саду.

Управни одбор је одлучио да се о кандидатима за председника Управног одбора гласа тајно, док је о кандидату за заменика председника обављено јавно гласање. Након гласања и утврђених резултата гласања Управни одбор је за председника Управног одбора Друштва судија Србије изабрао Зорана Марковића, председника Општинског суда у Зајечару, а за заменика председника изабрана је Лидија Ђукић, судија Окружног суда у Новом Саду.

Након конституисања Управног одбора настављен је даљи рад у току којег је расправљано о избору чланова Програмског савета Друштва, усвајању предлога одређених пројекта као и избору комисија за припрему предлога и израду Пословника о раду Управног одбора и предлога о начину плаћања чланарине.

Након гласања о предложеним кандидатима, за чланове Програмског савета су изabrани: Синиша Важић, судија Окружног суда у Београду,

Ивана Павловић, судија Вишег трговинског суда у Београду, Драгана Бољевић, судија Окружног суда у Београду, Љубица Павловић, саветник у Врховном суду Србије и Јасмина Станков-Бабић, судија Општинског суда у Зрењанину.

Задатак Програмског савета, чији је мандат две године, је да на основу програмских циљева Друштва изради пројекте којима ће се обезбедити средства, не само за спровођење пројекта, већ и за финансирање Друштва и рад канцеларије.

Поред одлуке о избору чланова Програмског савета Управни одбор је донео одлуку о усвајању предлога пројекта „Уставно утемељење независног судства“ чије су основе израдили Омер Хациомировић, Драгана Бољевић и Зоран Марковић, (а пројекат Љубица Павловић), као и одлуку да се именовани изаберу за чланове Комисије за израду уставних начела која се тичу правосуђа, како би се Друштво судија Србије благовремено укључило у рад комисије за израду Устава Републике Србије са својим припремљеним конкретним предлозима.

Надаље, у циљу ефикаснијег рада Управног одбора, током расправе закључено је да треба израдити Пословник о раду Управног одбора који ће обезбедити боље функционисање Управног одбора као и регулисање права и дужности његових чланова. За израду предлога Пословника о раду Управног одбора је именована Комисија у коју су изabrани: Зоран Марковић, Љубица Павловић, Зоран Теjiћ, Милица Поповић-Ђуричковић, Ивана Павловић и Драгана Бољевић. Одлучено је да чланови ове Комисије припреме и предложе начин наплате чланарине од чланова Друштва судија по одељењима.

**Управни одбор Друштва судија Србије, на седници одржаној
дана 23. децембра 2003. године, донео је**

ПОСЛОВНИК О РАДУ УПРАВНОГ ОДБОРА ДРУШТВА СУДИЈА СРБИЈЕ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Овим Пословником уређује се рад Управног одбора Друштва судија Србије у Београду (у даљем тексту: Управни одбор), у складу са Статутом Друштва судија Србије (у даљем тексту: Статут), и начин остваривања права и дужности чланова Управног одбора.

II КОНСТИТУИСАЊЕ УПРАВНОГ ОДБОРА

Члан 2

Прву седницу Управног одбора, после завршених избора, сазива и председава јој, до избора председника Управног одбора, дотадашњи председник Управног одбора, најкасније у року од месец дана од спроведених избора.

III ИЗБОР ПРЕДСЕДНИКА И ЗАМЕНИКА ПРЕДСЕДНИКА УПРАВНОГ ОДБОРА

Члан 3

Председник Управног одбора:

- врши послове предвиђене Статутом,
- председава седницама Управног одбора,
- стара се о примени Пословника о раду Управног одбора,
- стара се о благовременом и усклађеном раду тела Управног одбора и комисија Друштва,
- врши и друге послове предвиђене овим Пословником.

Заменик председника Управног одбора замењује председника када је он спречен да обавља своје дужности.

Члан 4

Кандидата за председника и заменика председника Управног одбора може да предложи сваки члан Управног одбора.

Члан Управног одбора може да предложи и да гласа само за једног кандидата за председника и за заменика председника Управног одбора.

Предлог за председника и за заменика председника Управног одбора мора да буде образложен.

Члан 5

О предлогу за председника и за заменика председника Управног одбора отвара се расправа.

Након расправе, председавајући утврђује листу кандидата за председника и за заменика председника Управног одбора, и то по азбучном реду презимена.

О предлогу за председника и за заменика председника Управног одбора отвара се расправа.

Члан 6

Пре приступања избору, Управни одбор одлучује да ли ће се гласати јавно или тајно.

Уколико је донета одлука да се гласа тајно, изборе спроводи трочлана изборна комисија коју чине чланови Управног одбора.

Кандидат за председника и за заменика председника Управног одбора не може да спроводи поступак гласања.

Члан 7

Ако су предложена два кандидата, а ниједан није добио потребну већину, поступак избора се понавља.

Ако је предложено више од два кандидата, а ниједан није добио потребну већину, поновиће се гласање о два кандидата који су добили највећи број гласова, односно између више кандидата који су добили највећи једнаки број гласова.

Ако ни у другом кругу председник Управног одбора и његов заменик нису изабрани, поступак се понавља.

Члан 10

Председнику и заменику председника Управног одбора престаје функција пре истека времена на које је изабран: оставком, разрешењем, престанком чланства у Управном одбору.

Члан 11

У случају подношења оставке, председнику и заменику председника Управног одбора престаје функција даном одржавања седнице на којој је поднео оставку, односно на првој наредној седници Управног одбора ако је поднео оставку између две седнице.

О поднетој оставци не отвара се расправа нити се одлучује, већ се само констатује престанак функције председника и заменика председника Управног одбора, по овом основу.

Члан 12

Управни одбор, на предлог сваког свог члана, може да разреши председника и заменика председника Управног одбора пре истека времена на које су изабрани, по поступку предвиђеном за избор председника односно заменика председника Управног одбора.

Члан 13

У случају престанка функције председника односно заменика председника Управног одбора, Управни одбор ће најкасније на наредној седници, изабрати председника односно заменика председника Управног одбора.

**IV РАДНА ТЕЛА И КОМИСИЈЕ
УПРАВНОГ ОДБОРА****Члан 14**

Управни одбор има Програмски савет и секције, као своја стална радна тела и комисије, као своја повремена радна тела.

Члан 15

Програмски савет Управног одбора Друштва судија Србије (у даљем тексту: Програмски савет) је стално радно тело Управног одбора.

Број чланова Програмског савета одређен је Статутом Друштва судија Србије.

Извршни директор координира рад Програмског савета.

Члан 16

Број чланова радних тела утврђује се одлуком о њиховом образовању.

У току трајања мандата чланова радних тела и комисија, Управни одбор може разрешити члана радног тела или комисије пре истека његовог мандата и изабрати новог члана.

Члан 17

Секције су функционални облик организовања Друштва судија Србије.

Осим секција за: међународну сарадњу, кривично право, грађанско право, управно право, трговинско право, односе са јавношћу, издавачку делатност и материјални положај судија и запослених у судству, могу се, по потреби, ос创вати и друге секције.

Члан 18

У секцији се обављају активности везане за реализацију појединих циљева Друштва или унапређење одређене правне области за коју је организована.

Секција предлаже и реализује пројекте у складу са Стратешким и годишњим планом Друштва.

Члан 19

Секција има до 10 чланова, а по потреби, изузетно и више.

Управни одбор одређује чланове секција на предлог одељења и чланова Друштва, имајући у виду интересовање предложеног члана за одређену област и изражену спремност за активно учешће.

За међународну секцију потребно је да члан Друштва има активно знање страног језика.

Члан 20

Након конституисања секција бира председавајућег и утврђује годишњи план активности.

Секција подноси извештај о раду Управног одбору шестомесечно.

Члан 21

Радна тела бирају председника, самостално уређују начин свог рада и подносе шестомесечно извештај о раду Управном одбору.

В СЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА

1. Припремање и сазивање седнице

Члан 22

Седницу Управног одбора сазива председник Управног одбора.

Управни одбор састаје се по потреби, али најмање једном у два месеца.

Председник Управног одбора обавезно сазива седницу Управног одбора на образложени предлог четвртине чланова Управног одбора.

Члан 23

На седнице Управног одбора, осим чланова, обавезно се позива председник Скупштине Друштва судија Србије и извршни директор.

Члан 24

Предлог дневног реда седнице Управног одбора припрема председник Управног одбора.

Члан 25

Председник Управног одбора писменим путем одређује дан и час одржавања седнице Управног одбора, са предлогом дневног реда, најмање седам дана пре дана за који се сазива седница.

Изузетно, обавештење о времену одржавања седнице и дневном реду може се доставити и у краћем року, при чему је председник Управног одбора дужан да на почетку седнице образложи такав поступак.

2. Отварање седнице и учешће на седници

Члан 26

Пре отварања седнице Управног одбора председник Управног одбора утврђује тачан број присутних чланова и констатује да ли постоји кворум за рад Управног одбора.

Уколико седници не присуствује потребан број чланова, ново заседање Скупштине се сазива у року од седам дана.

Члан 27

Кворум за рад Управног одбора постоји ако седници присуствује више од половине његових чланова.

Седница Управног одбора прекида рад уколико се смањи испод половине број присутних чланова.

Члан 28

По утврђивању да постоји кворум за рад, председник Управног одбора отвара седницу.

Члан 29

Седницама, осим чланова Управног одбора и председника Скупштине могу да присуствују и други чланови Друштва судија Србије као и лица којима то одобри Управни одбор.

3. Ток седнице

Члан 30

Пре утврђивања дневног реда усваја се записник са претходне седнице Управног одбора.

О примедбама на записник са претходне седнице Управни одбор одлучује без расправе.

Члан 31

Дневни ред утврђује Управни одбор.

Сваки члан Управног одбора може да предложи допуну или измену дневног реда.

Управни одбор претходно одлучује о сваком предлогу за измену или допуну дневног реда.

Управни одбор може у току седнице да изврши измене у редоследу тачака дневног реда.

Члан 32

По отварању расправе за сваку тачку дневног реда председник Управног одбора даје реч присутним по реду јављања.

На основу спроведене расправе о појединачној тачки дневног реда председавајући утврђује предлог одлуке.

Сваки члан може дати други предлог одлуке у ком случају се гласа о предлозима редом којим су дати.

Када утврди да више нема пријављених за учешће у расправи, председник Управног одбора закључује расправу по том питању.

Члан 33

Када се обави разматрање свих тачака дневног реда и одлучивање по њима, председник Управног одбора закључује седницу Управног одбора.

Члан 34

Нико не може да говори на седници Управног одбора пре него што је затражио и добио реч од председника Управног одбора.

Време излагања сваког члана по правилу траје најдуже 5 минута.

Управни одбор може да измени време излагања на предлог сваког члана Управног одбора.

Члан 35

Учесник у расправи може да говори само о питању које је на дневном реду, уважавајући остале учеснике.

Учесника у расправи нико не може да прекида нити да опомиње, осим председника Управног одбора у случајевима предвиђеним овим Правилником.

Члан 36

Председник Управног одбора стара се о реду на седници и, после опомене, одузима реч учеснику који не поштује одредбе овог Правилника.

Записник**Члан 37**

О раду на седници Управног одбора води се записник.

Записник обухвата главне податке о раду на седници и садржи: датум, место и време одржавања седнице Управног одбора, имена и број присуствних чланова, имена чланова који су напустили седницу пре њеног закључења, име председавајућег, утврђени дневни ред, имена и битне делове излагања учесника у расправи, резултате гласања о свакој тачки дневног реда и садржину и назив донетих одлука и закључака.

Записнику се прилажу копије материјала који је био разматран на седници.

Записник води секретар у канцеларији Друштва судија Србије, односно лице које одреди Управни одбор.

Записник потписују председавајући и записничар.

Записник се чува у документацији Друштва.

Члан 38

По примерак записника доставља се сваком члану Управног одбора који је дужан да обавести чланове Друштва судија Србије из свог Одјељења о његовој садржини и сваком Одјељењу.

VI ОДЛУЧИВАЊЕ**Члан 39**

Одлуке се доносе већином гласова присуствних чланова.

Изузетно, о изменама, допунама или доношењу Пословника о свом раду, ангажовању Извршног директора, покретању поступка за утврђивање одговорности члана Друштва пред Судом чести и доношењу одлуке о искључењу члана из Друштва због теже повреде Статута, Управни одбор доноси одлуке двотрећинском већином присуствних чланова.

У хитним случајевима, или када је реч о доношењу одлуке о којој није потребна расправа председник Управног одбора овлашћен је да доноси одлуке из надлежности Управног одбора, али је пре тога дужан да прибави на погодан начин сагласност више од половине чланова Управног одбора.

На следећој седници Управног одбора извршиће се верификација ове одлуке.

Члан 40

О свакој тачки дневног реда расправља се и одлучује појединачно.

Резултате гласања утврђује председавајући.

Члан Управног одбора може да издвоји своје мишљење приликом одлучивања. Образложење за тај поступак је саставни део записника.

Члан 41

Гласање је јавно.

Управни одбор може да одлучи да гласање буде тајно.

VII ПРАВА И ДУЖНОСТИ ЧЛНОВА УПРАВНОГ ОДБОРА

Члан 42

Чланови Управног одбора дужни су да редовно учествују у раду на седницама Управног одбора и редовно и благовремено обавештавају своја Одељења о раду Управног одбора.

Члан 43

Чланови Управног одбора имају право да буду редовно и благовремено обавештени о свим питањима потребним за вршење функције члана Управног одбора.

Ради потпунијег обавештавања члановима Управног одбора се редовно и благовремено достављају материјали о питањима која су на дневном реду седнице Управног одбора и о другим питањима из делокруга Управног одбора.

Чланови Управног одбора имају право да траже обавештења и објашњења од председника Управног одбора, радних тела и комисија Управног одбора о питањима из њиховог делокруга, а која су им потребна за вршење функције члана Управног одбора.

Чланови Управног одбора имају право увида у документацију Управног одбора.

Члан 44

Овај Пословник ступа на снагу даном доношења.

Ступањем на снагу овог пословника престају да важе одредбе Пословника о раду Управног одбора од 11. јуна 2001. године.

КОНСТИТУИСАЊЕ НАДЗОРНОГ ОДБОРА

На седници Скупштине Друштва судија Србије која је одржана 25. 10. 2003, а у складу са одредбама члана 45-54 Статута Друштва, изабрана су три члана Надзорног одбора и то: Обрен Јездић, судија Окружног суда у Крагујевцу, Гордана Павловић, судија Окружног суда у Нишу, Зорица Булајић, судија Петог општинског суда у Београду и три заменика чланова: Бранка Бајић, судија Општинског суда у Новом Саду, Витомир Крстић, судија Окружног суда у Лесковцу и Горан Јовановић, судија Општинског суда у Трстенику.

Прва седница Надзорног одбора је одржана 22. децембра 2003. године, и тада је конституисан Надзорни одбор. За председника овог органа изабрана је Зорица Булајић, судија Петог општинског суда у Београду, а за заменика Гордана Павловић, судија Окружног суда у Нишу.

Према одредби члана 47 Статута, задатак овог органа Друштва је да врши преглед и надзор финансијског пословања Друштва, провеђива правилност примене прописа, одредба Статута и осталих аката Друштва, благовремено обавештава Управни одбор о стању утврђеном прегледом и надзором и подноси извештај о свом раду Скупштини. Из тог разлога, органи друштва су дужни да на захтев Надзорног одбора дају потребне податке и обавештења, као и сву документацију неопходну ради остваривања овог задатка.

У складу са одредбом члана 46 Статута, председник Надзорног одбора сазива седнице овог органа по потреби, на захтев осталих чланова Надзорног одбора или на захтев председника Управног одбора. Седнице Надзорног одбора се одржавају најмање два пута годишње, а овај одбор може да ради ако су седници присути сви чланови. Одлуке се доносе већином гласова. Чланови одбора за свој рад одговарају Скупштини.

КОНСТИТУИСАЊЕ СУДА ЧАСТИ

На седници Скупштине Друштва судија Србије изабрано је и пет чланова Суда части: Јелена Боровац, судија Врховног суда Србије, мр Љубица Јеремић, судија Окружног суда у Новом Саду, Сања Лекић, судија Окружног суда у Београду, Светлана Лазаревић, судија Општинског суда у Вршцу, Мирјана Дрљачић, судија Петог општинског суда у Београду, као и пет заменика: Милан Милеуснић, судија Општинског суда у Лесковцу, Снежана Ивановић-Пантелић, судија Општинског суда у Младеновцу, Радмила Радуловић, судија Окружног суда у Крушевцу, Верица Милорадовић, судија у пензији, Мирјана Николић-Мартинић, судија Вишег трговинског суда у Београду.

Прва седница Суда части је одржана 22. децембра 2003. године. Након конституисања Суда, извршен је избор председника и заменика председника овог органа, како је то предвиђено чланом 50 Статута. За председника је изабрана Јелена Боровац, судија Врховног суда Србије, а за заменика Сања Лекић, судија Окружног суда у Београду.

Чланом 49 Статута је предвиђено да је Суд части орган Друштва који одлучује о одговорности чланова због повреде Кодекса судијске етике, односно Стандарда судијске етике, у складу са правилима које усваја Скупштина.

Члан 50 Статута предвиђа да Суд части има пет чланова и пет заменика које бира Скупштина, те да мандат чланова траје четири године.

Према члану 51 Статута, захтев за покретање поступка пред Судом части може да поднесе Скупштина, Управни одбор или одељење. Овај захтев мора да буде писмен и образложен, а иницијативу за покретање поступка може покренути сваки члан Друштва.

Поводом захтева, Суд части, према члану 52 Статута, може да одбије захтев и искључи члана из Друштва. Суд части је дужан да достави своју писмену одлуку члану Друштва на кога се она односи, као и подносиоцу захтева, у року од 30 дана од дана доношења. Против одлуке Суда части члан Друштва или подносилац захтева могу да изјаве писмени приговор Скупштини у року од 15 дана од пријема одлуке. Скупштина је дужна да донесе одлуку о приговору на првој следећој, редовној или ванредној седници, и ова одлука је коначна у смислу члана 53 Статута.

Конституисањем Суда части и Надзорног одбора формирани су сви органи Друштва, предвиђени чланом 25 Статута, и на тај начин испуњени су услови за ефикасно функционисање Друштва и остваривање циљева из члана 7 Статута.

ПРОГРАМСКИ САВЕТ ДРУШТВА СУДИЈА СРБИЈЕ

Програмски савет је радно тело Управног одбора, формирano у складу са новим Статутом, као последица тежње Друштва да у свој рад унесе бољу расподелу одговорности, прецизне процедуре и већу оперативност његових органа преко радних тела као што је ово.

У складу са чл. 42 Статута, Програмски савет:

- израђује и подноси Управном одбору предлоге пројекта везаних за остваривање циљева Друштва,
- ангажује се у прибављању средстава за реализацију пројекта, уз сагласност Управног одбора,
- помаже Извршном директору у праћењу реализације пројекта, предлаже Управном одбору учеснике у пројектима.

О свом раду Програмски савет тромесечно подноси писмени извештај Управном одбору.

Као што је већ речено на страни 13, чланови Програмског савета су изабрани на конститутивној седници Управног одбора од 13. новембра 2003. године. Ово радно тело Управног одбора је и формално конституисано 11. децембра 2003. године, када су му, у складу са Пословником о раду Програмског савета, придржана још два члана, судије Радмила Драгичевић-Дичић и Омер Хаџиомеровић, због увећаног обима послса.

ПРОЈЕКАТ „УНАПРЕЂЕЊЕ ПРАВНЕ КУЛТУРЕ“

Следећи један од својих основних приоритета, подизање свести грађана о значају независног и самосталног судства, као и начину функционисања правосудног система, Друштво судија је у сарадњи са Београдским центром за људска права започело реализацију заједничког пројекта „Унапређење правне културе“. Пројекат финансира Фонд за отворено друштво.

Одвија се у градовима Србије који су углавном и седишта одељења Друштва или у градовима са подручја одељења. Како су она основана за подручја окружних судова, њихов број и распрострањеност биће основ за динамику овог пројекта, па ће бити обухваћена скоро цела Србија.

Методологија пројекта предвиђа да судије и стручњаци из области људских права одрже серију предавања за ученике завршног разреда основне школе и ученике средњих школа, као и за запослене у локалној самоуправи, о основама нашег правног система. Задатак Друштва судија је да у одељењима обезбеди судије предаваче за те једнодневне трибине.

Трибине су до сада одржане у следећим Одељењима Друштва:

- У Врању, 23.септембра 2003. године, где су предавачи били: Слободан Љубић, председник одељења Друштва у Врању и судија Окружног суда у Врању, Љубинка Антић, судија истог суда, Стоил Станковић, судија Општинског суда у Владичином Хану, Станиша Михајловић и Марина Анђелковић, судије Општинског суда у Врању.

- У Новом Пазару 14. октобра 2003. године, где су предавачи били: Ђамил Хубић, председник одељења Друштва у Новом Пазару и председник Окружног суда у Новом Пазару, Ибрахим Делимеђац и Изет Сульовић, судије Окружног суда у Новом Пазару и Синиша Петровић, судија Општинског суда у Новом Пазару.

- У Зајечару 16. октобра 2003. године, где су предавачи били: Зоран Марковић, председник одељења Друштва у Зајечару и председник Општинског суда у Зајечару, Зоран Јовановић и Сања Андрејевић-Илић, судије Општинског суда у Зајечару.

- У Пожаревцу 24. новембра 2003. године, где су предавачи били: Милица Перећ, председник одељења Друштва у Пожаревцу и председница Општинског суда у Пожаревцу, и Драгана Јевремовић-Тодоровић, судија Општинског суда у Пожаревцу.

- У Зрењанину 1. децембра 2003. године, где су предавачи били: Јелица Бојанић-Керкез, председник одељења Друштва у Зрењанину и судија Окружног суда у Зрењанину, Вера Шупица, председница Окружног суда у Зрењанину, Јелена Шимон и Ивана Грубанов, судије Окружног суда у Зрењанину.

- У Панчеву 2. децембра 2003. године, где су предавачи били: Персида Јовановић, председник одељења Друштва у Панчеву и судија Окружног суда у Панчеву, Иван Митровски и Станка Симоновић, судије Окружног суда у Панчеву и Славица Мартиновић, председница Општинског суда у Панчеву.

- У Новом Саду 9. децембра 2003. године, где су предавачи били: Лидија Ђукић, председник одељења Друштва у Новом Саду и судија Окружног суда у Новом Саду, Слободан Надрљански, председник Окружног суда у Новом Саду, Предраг Ђетковић и Сава Ђурђић, судије Окружног суда у Новом Саду.

- У оквиру одељења Друштва у Београду одржана је трибина у Обреновцу 11. децембра 2003. године, на којој су предавања одржали: члан Радног одбора одељења у Београду Беба Нојбauer-Шошкић, судија Општинског суда у Обренов-

цу, Здравка Ђурђевић, Гордана Марјановић и Весна Дамјановић, судије Општинског суда у Обреновцу.

Такође, у оквиру београдског одељења одржана је трибина и у Младеновцу 12. децембра 2003. године, на којој су предавања одржали: члан Радног одбора одељења у Београду Снежана Ивановић-Пантелић, судија Општинског суда у Младеновцу, Силвија Костић, Небојша Васић и Владимир Миросавић, судије Општинског суда у Младеновцу

- У Крагујевцу 17. и 18. децембра 2003. године предавања су одржали: Слободан Свилкић, председник одељења у Крагујевцу и судија Окружног суда у Крагујевцу, Мирољуб Томић, председник Окружног суда у Крагујевцу, Милунка Цветковић и Наташа Стевановић, судије Окружног суда у Крагујевцу.

Председници одељења су упознати са циљем пројекта и методологијом рада, пошто им је достављен предлог пројекта и опис активности. У канцеларији Друштва је организован састанак председника одељења, судија-предавача и представника Београдског центра за људска права. Они су на састанку дискутовали о начину реализације пројекта, и предложили су судије које сматрају способним да начином излагања, искуством, знањем и добром вештином комуникације могу да утичу на подизање нивоа знања и свести о правној култури код учесника трибина. Предавачи су на креативан, занимљив и поучан начин презентовали тему, на начин примерен циљним групама. Нарочито су посебну пажњу обратили на ученике завршних разреда основне школе и ученике средњих школа, имајући у виду њихову старосну доб, степен образовања, трајање пажње и интересовања, као и могућност схватања сложених друштвених категорија као што је право.

Председници одељења за потребе пројекта обезбеђују просторије за одржавање трибина и позивају учеснике. До сада су, као по правилу, предавања за ученике завршног разреда основних школа и ученике средњих школа одржавана у њиховим школама, а за запослене у локалној самоуправи у зградама Скупштине Општине.

Трибине су и од стране судија и од стране представника циљних група оцењене позитивно, као одличан, врло успешан начин да се у срединама широм Србије промовише правосуђе и унапреди ниво правне културе. Пројекат се наставља и у 2004. години.

СЕМИНАР О ЈАВНОМ ЗАСТУПАЊУ

Друштво судија је веома успешно реализовало пројекат под називом „Јавно заступање („Advocacy“), финансиран од стране АВА CEELI, који је одржан од 5. до 7. децембра 2003. године у Београду, у хотелу Балкан.

Учесници семинара биле су судије из готово свих одељења Друштва судија Србије: Лидија Ђукић из Окружног суда у Новом Саду, Драгана Ђорђевић из Окружног суда у Београду, Ивана Павловић из Вишег трговинског суда, Љубица Павловић, Љупка Николић и Гордана Ковић из Врховног суда Србије, Зоран Марковић из Општинског суда у Зајечару, Јасмина Дивнић из Општинског суда у Инђији, Никола Пешић из Окружног суда у Лесковцу, Мирјана Риђички из Првог Општинског суда у Београду, Славица Максић из Општинског суда у Ковину, Никола Пржић из Општинског суда у Нишу, Слађана Бојовић из Окружног суда у Београду, Љубиша Милојевић из Општинског суда у Зајечару, Миодраг Мајић из Првог општинског суда у Београду и Лидија Каракејић, менаџер канцеларије Друштва судија Србије.

Учеснице семинара су са основама јавног заступања упознали тренери Тима три из Грађансских иницијатива, госпођа Радмила Радић-Дудић и господин Миленко Анђелковић.

У три дана, колико је трајао семинар, учесници су кроз интерактивни метод рада могли да науче основна правила и кораке за ефектно јавно заступање, које ће вероватно имати често прилику да примене у свом раду, и, верујемо, заступајући Друштво. Они су били подељени у мање групе, у којима су заједничким радом решавали постављене задатке и активно учествовали у вежбама.

Учесници су могли да науче да су прва два елемента, који представљају темељ ефикасног јавног заступања, дефинисање теме, односно проблема, спорног питања које ће бити промовисано јавним заступањем, и ваљано постављање циља,

(наставак на следећој страни)

(наставак са прошле стране)

као дугорочног резултата који се жели постићи. Затим се постављају и задаци, као краткорочне, одређене акције везане за тему. Следећи кораци су препознавање циља публике, односно кључних доносилаца одлука, као и оних који могу на њих утицати. Након тога се дефинише начин на који треба развити убедљиву поруку која дефинише проблем и начин њеног пласирања кроз одговарајуће канале комуникације, које такође треба пажљиво одабрати. Затим следи прикупљање средстава неопходних за подршку, које подразумева прикупљање свих расположивих ресурса и на крају сама примена стратегије јавног заступања.

Резултат овог семинара је побољашање информисаности наших чланова о вештинама и техникама јавног заступања, облицима комуникације са широком публиком и масовним медијима и начином писања саопштења за штампу, а све то ради унапређење односа Друштва са јавношћу.

ТРЕНИНГ

Активности Друштва се одвијају кроз осмишљене акције, које креирају његови чланови. За њихову реализацију је често потребно прибавити финансијска средства, што наша организација тренутно може само преко пројекта, као јединог актуелног начина финансирања.

У том смислу, Друштво мора да образује своје заинтересоване чланове за израду пројекта и касније прибављање средстава на основу њих. Тако је и дошло до сарадње са АВА CEELI, тачније са програмом RIBA, у оквиру којег је за петнаестак члanova Друштва из разних градова Србије организована обука за израду пројекта и прикупљање средстава. Тренери су били Александра Алексић из Београда и Зоран Стефановски из Скопља.

Иако су многи од полазника овог тренинга имали бар некакво претходно искуство у овој области, тек након одржане обуке схватили су да се о томе иtekако има много учити. У креативној атмосфери, кроз радне вежбе и дискусију, учесници су научили како треба да изгледа основна форма предлога пројекта. Из свега тога издвајамо неколико најважнијих елемената, односно сугестија свима вама који се намеравате бавити израдом предлога пројекта.

Најпре, треба обратити пажњу на стил писања. Текст треба да је написан кратко и са жето, јасним и живописним реченицама, у тренем лицу, у активу, са ентузијазмом који треба да гарантује способност организације да изнесе пројекат успешно, без тривијалности, пре тераног уопштавања, са јасном структуром реченица. Треба обратити пажњу и на естетски изглед предлога да буде пажљиво искуцан, читак, прегледан, да су важније ствари наглашene посебним словима, поднасловима, набрајањем, итд. Садржина треба да буде прилагођена интересовању донатору којем се обраћамо, тако да они препознају и своје приоритете у нашем предлогу. Уколико се то не деси, пројекат неће добити подршку. При давању било каквих изјава и статистика треба навести изворе података, све наводе поткрепити чињеницама. Језик којим пишемо не сме да буде жаргонски, нестручни, све скраћенице треба

ЗА ПРИКУПЉАЊЕ СРЕДСТАВА И ПИСАЊЕ ПРОЈЕКАТА

да буду разјашњене, кључни елементи јасно представљени. Добро је статистичке податке приказати графиконима или табелама. Уколико је могуће, треба очекиване резултате пројекта представити квантитативно, неким мерљивим показатељима, да би донатор директно препознао своју корист уколико пројекат подржи, пошто то најчешће није очигледно. Донатори често дају смернице за писање предлога пројекта, ко-ристећи своје формуларе, па је тада неопходно и то испоштовати. При том се не сме прескочити ни један поднаслов или критеријум на који донатор захтева одговор, колико год нам се некад чини да је то неважно. Такође, пожељно је план рада и активности у пројекту представити табеларно, ради веће прегледности. Предлог пројекта је јед-на прича коју треба да напишемо тако да звучи иновативно, оптимистички, реално, привлачно за оне којима се обраћамо да у њој учествују, наше чланове и донаторе.

Уз пројекат треба написати резиме који даје најкраћи опис пројекта и пропратно писмо донатору, с тим што од наслова до последње речи све треба да указује на корист коју ће донети тај пројекат. Текст треба бити и сугестиван и суптилно провокантан, тако да не остави равнодушним онога који га чита.

Најважнији корак у уводу пројекта је јасно дефинисање проблема или потреба, са евентуалном приказаном статистиком. Даље, треба јасно одредити циљеве пројекта, у складу са SMART техником. Ова реч је акроним састављен од енглеских речи: *specific* одређен, *measurable* мерљив, *achievable* доступан, могућ, *reasonable* реалан и тиме временски одређен. То значи да правилно постављен циљ мора да задовољава на-ведене критеријуме.

Као потврду наших вредности и гарантију донатору, треба да прикажемо и своје квалификације за извођење пројекта, своје потенцијале, ресурсе. Кад је у питању Друштво, као непрофитна стручна организација, њен највећи ресурс су свакако чланови са својим знањем и способностима, што вреди неизмерно сваком донатору, који то процењује кроз бројност и стручност чланова организације. Добро је приказати увек историјат организације, њене резултате и даљи план рада.

Пројекат треба да садржи опис методологије којом се најбоље долази до циља, са описом за-што смо одлучили да је то баш најоптималније решење у односу на нека друга. Свака активност треба да је временски орочена, да прикаже озбиљност у погледу одговорности чланова Друштва за реализацију пројекта.

Буџет треба да садржи реалне цене материјала и услуга, доприносе, порезе, да обезбеђује све финансијске обавезе према домаћем књиго-водству које настају финансијским пословима везаним за пројекат.

На крају, треба дефинисати јасно параметре на основу којих ће донатор моћи да цени успешност пројекта. То ће бити мера и успеха дона-тора у остваривању његових циљева.

Дакле, следећи ове сугестије, можда ћете се и ви укључити у рад на изради пројекта за Друштво судија, за ваше одељење или на нивоу целе организације. Све ваше предлоге можете убудуће достављати Програмском савету на про-цену или допуну, што нас може довести до новог пројекта Друштва судија.

ПОЗИВ НА САРАДЊУ...

Поштоване колеге,

позивамо вас да се укључите у наш рад на информисању чланова Друштва преко листа „Информатор“, тако што ћете нас обавештавати или писати о догађајима везаним за рад Друштва, његових одељења, комисија, секција, или уопште за функционисање и положај правосуђа. Будите наши сарадници на начин који вам највише одговара, како бисмо заједно утицали на бољи проток информација унутар наше организације, али и према нашем окружењу.

Уколико желите да вам се неко из наше стручне јавности обрати преко листа, ако имате неко питање на које вам можемо наћи одговор или једноставно желите да имате неформалну и једноставну комуникацију са нама, а преко нас са било којим структурним делом Друштва судија, пишите нам на адресу:

Друштво судија Србије, Алексе Ненадовића 24/1,
преко електронске адресе jaserbia@verat.net
или факса 011 344 35 05.

Наши телефони су: 011 344 31 32, 344 31 33.

С поштовањем,
РЕДАКЦИЈА

Organization for Security and
Co-operation in Europe
Mission to Serbia and Montenegro

ИЗДАВАЧ
ДРУШТВО СУДИЈА СРБИЈЕ, Београд

УРЕДНИК
Љубица Павловић, саветник у Врховном суду Србије

РЕДАКЦИЈА
Милица Поповић-Ђуричковић
Вера Шупица
Љубица Павловић

Лектор
Проф. Живојин Павловић

Графичко обликовање
Денис Викић

Тираж
1.200 примерака